

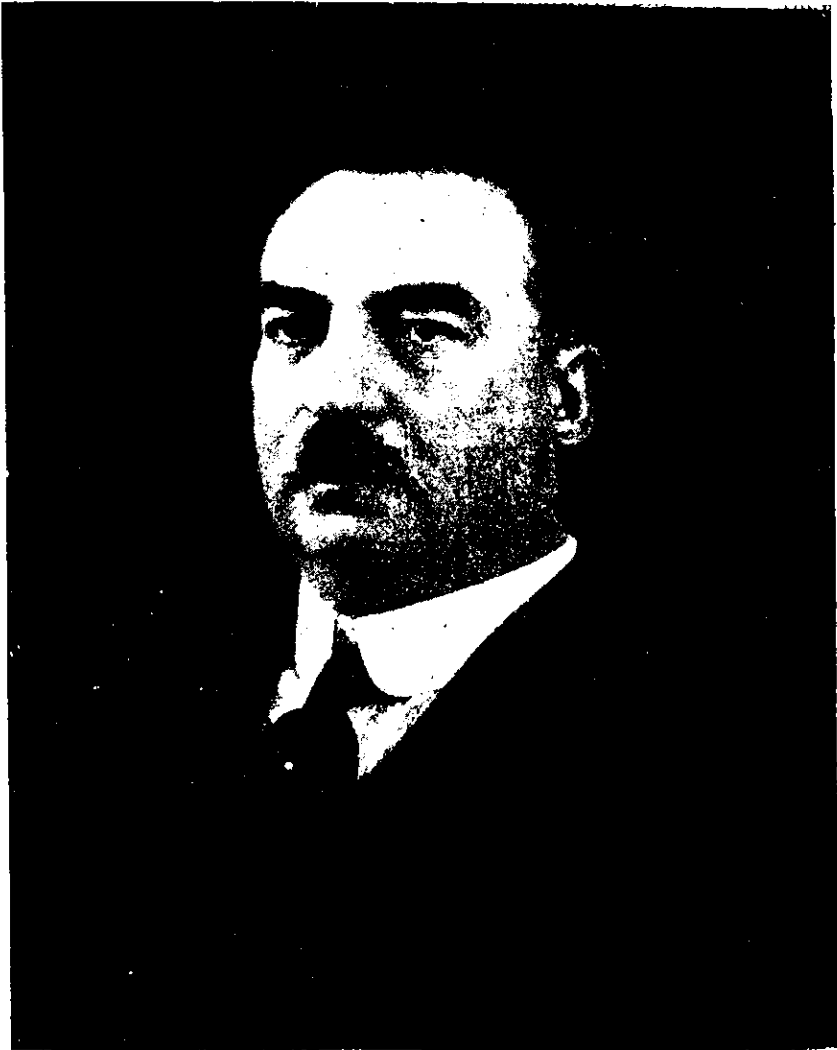
Registered at the G.P.O. as a Newspaper.

NAMA 27.

HASTINGS.

Oketopa 1. 1923.

TE TOA TAKITINI

HEMI MUA HIKIHANA,
KAI-WHAKAHAERE O TE MIHANA WHAKAORA.

He mea Panui e Rev. F. A. Bennett, he mea ta e Cliff Press,
Queen Street, Hastings, H.B.

TE TOA TAKITINI

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.

Te Utu mo te Pepa 6/6 i te tau.

Me penei nga reta "*Te Toa Takitini*," Box 300, Hastings.

2

TE TOA TAKITINI. Oketopa 1, 1923.

HINOTA MAORI O WAIAPU.

NO te Hatarei te 15 o nga ra o Hepetema, 1923, ka tu te Hui a te Hahi Maori ki Nepia. I te mate o te Pihopa, noho mai ana ko tana riiwhi, ara ko Atirikona Hapata Wiremu, M.A., hei Tumuaki mo te Hui.

WHAI-KORERO A ATIRIKONA HAPATA WIREMU, M.A.

E hoa ma, e nga Minita e nga Mangai o te iwi, tena koutou.

He mate no te Pihopa i waiho ai ahau hei tumuaki, hei whakahaere i tenei Hui. Kanui tona pouri mo tona korenga e tae mai ki konei, e uru ai ki nga korero ki nga whakaaro o te Hui. Kia puta to tatou mihi ki a ia me te inci ki te Atua kia whakaarahia ake ia i tona mate.

Tenei etahi mea hei whiriwhiri ma tatou. Te tuatahi, ko nga moni a te Hahi.

ORANGA MINITA.

Me ka titiro tatou ki nga kaute meake nei ka whakatakotoria ki te aroaro o te Hinota ka kitea tenei. Ko nga moni i kohikohia i roto i nga Pariha Maori katoa hei whangai i te Minita i te tau 1922 e £879/8/1, ko nga hua o te Tahua Oranga Minita £372/18/3; hui katoa £1252/6/4. Engari i te takoto nama £998/2/10. Mehemea kaore i kaha te rapu moni a te Hekeretari o te Pihopatanga kua mate-kai nga Minita. Ko taua moni he moni nama, a kaore e taea te hoatu noa ki nga pariha Maori. No reira me puta te kaha o nga pariha ki te whakarite i nga nama kei runga i a ratou. Ko tetahi wahi o taua nama kua ea i naia tata ake nei. Engari kia mahara ko te mea pai kia rite katoa a koutou kaute, kia kua he koha, ara kia kua he nama.

ETAHI ATU MONI.

Ko nga moni i kohikohia mo etahi mea ehara i te whangai Minita, koia enei: Mo te Hahi Maori e £84/4/4; mo nga mahi o te Pihopatanga, £33/4/5; mo te kawae i te Rongopai, £99/19/5. He mea iti noaiaho enei. Inahoki kahore he tahua oranga mo nga wahine e mahi nei i waenganui i a koutou, ara ki Te Whakarewarewa, ki Ruatoki, ki Tokomaru, ki Manutuke, ki Porangahau. He nui tonu nga mahi o te Pihopatanga e pa ana ki te taha Maori, a heoi ano te moni a nga Maori mo aua mea e £33/4/5.

KAWA I TE RONGOPAI.

Ki te titiro atu i te tirohanga tuatahi he mea pai te kohinga i te £99/19/5 mo te kawē i te Rongopai; engari ko te £70 o taua moni he mea kohikohi e nga tamariki o Te Aute o Hukarere. Heoi ano ta nga pariha katoa e £29/19/5. E pohehe ana etahi ki te hoatu e te Pariha tana moni mo te hunga e noho ana i roto i te pouri, tera e raruraru nga whakahaere o te Pariha i te kore moni. Tena ko tenei i mea a Horomona. "Ta tetahi he he rui, heoi e tapiritia mai ana; ta tetahi he kaiponu i te mea tika, a rawakore noa iho" (Whitau. 11, 24). Ko te whakapono te mea e nui ai te ngakau ki te kawē i te Rongopai, e ora ai hoki nga mahi o te Pariha.

KORE TAMARIKI HEI MINITA.

Tera ano tetahi mate e tipu ake ana i runga i te whakapono-kore, ara te kore tangata kia whakatipuria hei Minita. Na te iti o te oranga mo te Minita i kore ai etahi e pai ki te tuku i a ratou mo taua mahi. Kua kite ratou i te nui o te oranga mo te tangata e mahi ana i te hipi i te aha, i te aha. Na te iti hoki o te whakapono i kore ai nga tangata e tapae i etahi moni hei oranga mo nga mahi a te Hahi. Ma te Hui e whakaaro tenei take.

KAUPAPA WHARE-KARAKIA.

Tetahi mea ano hei whakaaro ma te Hui ko te tuunga o nga Whare Karakia. Ko te nuinga o nga mea o Heretaunga kua tukua ki nga Kai-tiaki o te Pihopatanga tiaki ai (Diocesan Trustees). Engari o Turanga o Ngatiporou me era atu wahi o te Pihopatanga kei te takoto noa.

TE PAIPERE MAORI.

Tenei ano tetahi take hei whakaatu ki a koutou, he take kaore i pa ki tenei Pihopatanga anake, ara mo te Paipera Maori. Kei te mohio koutou kua pau katoa nga Paipera Maori. Kanui nga tangata kei te tonu Paipera ma ratou a kaore e kitea. Kua puta te kupu a tetahi tangata, he tangata aroha ki te iwi Maori, ka hoatu e ia te moni kotahi mano pauna (£1000) hei utu mo tetahi wahi o nga raruraru mo te perehitanga hou o te Paipera. (Ko te ingoa o te tangata nei kaore e panuitia i runga ano i tana tonu kia huna tana ingoa.) Kua tu tetahi Komiti, kua whakaritea etahi tikanga mo taua taanga hou. Ka iti iho te Paipera hou i te mea tawhito. Ko etahi wahi kaore i tino hangai te whakamaoritanga ka whakatikaia. He ruarua nei nga wahi pera. Kua mea te Komiti ko au hei tumuaki mo te hunga hei mahi i taua mahi. Taihoa ano whakaatu mai ai te Komiti i Ranana i te wa hei timatanga mo te perehi i taua Paipera.

TE MIHANA WHAKAORA.

Ko tetahi take nui ko te Mihana Whakaora e haere mai nei. Ma koutou te korero mo taua take.

Ki te mea he take ano a tetahi o koutou me tuku mai ki te aroaro o te Hui.

Ma te Atua e tohutohu o tatou whakaaro, a tatou kupu, hei whakanui i te Hahi, hei whakakororia i a Ia.

Ko nga motini enei i whakaetia:—

NGA MOTINI.

(1) Kia whakaturia ano nga Hui tau a te wahanga Maori o te Hahi i roto i tena Atirikonatanga, i tena Atirikonatanga, notemea kei enei Hui ka rangona nga reo, ka mohiotia hoki nga whakaaro o nga morehu o te iwi Maori mo nga take a te Hahi e pa ana ki te iwi Maori.

Na Peneti te Motini.

Na Kenana Pahewa i tautoko.

(2) Notemea ko tenei tau 1923 te hurihanga o te rau tau o te taenga mai o Te Wiremu Karuwha, a i muri tata mai o tana taina hoki o Wiremu Parata. nga tangata na raua nei i hora te maramatanga o te whakapono ki runga ki te iwi Maori mo nga tau e rima tekau, na

(a) E whakaae ana tenei Hui kia whakaarahia he tohu whakamahara ma te iwi Maori motuhake mo enei pononga a te Atua.

(b) Ko taua tohu kua hei te kohatu hei te rakau, engari hei tetahi ropu hei whakahaere tikanga e taea ai te kawe i te maramatanga o te Rongopai ki nga wahi o te ao kei roto i te pouritanga e noho ana. ara he Ropu Hora i te Rongo Pai (Maori Missionary Society).

(c) Ko te whakaaro o tenei Hui me whakarite ki a £100 i te tau hei aroha ma nga Maori o tenei Pihopataunga mo te kawe i te Rongo Pai.

(Ko te moni ma ia Pariha e £8 i te tau. Mehemea ka hiahia etahi Pariha ki te whakahaere Tahua mo tenei take. ko te moni hei rapu £150. Me tuku mai tenei moni ki te Tari o te Pihopataunga i Nepia, ko te itareti anake hei whakaputa i ia tau i ia tau mo te hora i te Rongopai. Ko te pai o te Tahua. kotahi tonu mabinga atu. kua rite te £8 itarite mo ake tonu atu.)

Na Peneti te Motini.

Na Te Waaka i tautoko.

(3.) Kia whakaritea tetahi tangata hei haereere i te Pihopataunga ki te whakariterite i nga take moni e pa ana ki nga Pariha Maori.

Na Piri Munro te Motini.

Na Hemi Huata i tautoko.

4. Kia tu tetahi komiti Maori o tenei Pihopataunga hei rapu tikanga mo nga mea o te taha Maori o te Hahi, hei whakaatu hoki i aua take ki te Pihopa.

Na Atirikona Tiatetene te Motini.

Na E. Mohi Eruini i tautoko.

(5.) Kia whai-whakaaro nga Matua me nga tamariki o te iwi Maori ki te mate o tenei Pihopataunga i te kore tamariki i te Kura Minita, a kia kaha ki te rapu i te rongoa mo tenei mate.

Na Atirikona Tiatetene.

Na Peneti i tautoko.

He nui, he hohonu te whiriwhiri mo tenei take. Kua waiho te whakaotinga mo tenei take kia whakaaetia te Komiti i te motini nama 4.

(6.) Kia kaha te manaaki a te Hahi Maori i nga whakahaere o te Mihana Whakaora, kia whiwhi ai tatou ki nga manaakitanga mo te tinana mo te wairua i roto i nga mahi o taua Mihana.

*Na Penoti te Motini (i te mea kei
Akarana ke a Kenana Ata
Wiremu.)*

Na Peni Hakiwai i tautoko. . .

(7.) I whakaatu te Perehitini i nga ahuatanga mo te perehi i te Paipera hou, itemea kua kore he Paipera inaianei.

He nui te whakamihhi o te Hui ki nga whakamarama a te Perehitini, ara a Atirikona Hapata Wiremu, me te mihi atu ki a ia mona kua tu nei hei tiamana mo te komiti perehi.

(8.) Kia puta he mihi ma tenei Hui ki te Perehitini mo te pai me te marama o tana whakahaere i nga take o te Hui, me te tono atu ki a ia kia whakaaetia tana whai-korero me nga motini kia perehitia hei whakaatu i nga mahi o tenei Hui.

*Na Mohi Eruini te motini.
Na Te Waaka i tautoko.*

HUI RINGATU KI ROTO O WAIAPU. WHAKAHE A NGATI POROU.

Ki te Etita.

PANUITIA atu nga korero o tetahi hui a Ngatiporou i tu ki Wai-o-matatini i te 26 o nga ra o Akuhata. Kahore enei korero i tukuna atu i runga i te ingoa o Ngatiporou, engari i runga ano i to te kai-tuku atu. He korero enei hei tohatohatanga ma *Te Toa Takitini*. Engari ma te pakeke o nga toru Ringatu i roto o Ngatiporou e puta ai he kupu arai ma te iwi nui. I takiaroatia ai e au te korero kia marama ai te take i nui ai te mamac o nga rangatira, o nga kumatua o Ngatiporou.

I te hui a te Ringatu i tu ki te Waimui i tonoa e tetahi wahine o Ngatiporou kia tu he ra ma te Ringatu ki roto o Waiapu, a te 1 o nga ra o Hanuere, 1924. E ai te korero ko te hiahia ke o taua wahine he powhiri i nga iwi Ringatu ki te huranga o te kohatu o tana tupuna, o Matiu, engari na etahi Ringatu murere i tohutohu atu me karanga he ra kia nui ai he tangata.

Na ko Matiu i uru ki te whakahaere kingi a Waikato, i uru ki te Hauhau, a, no te mutunga o te Hauhau ka aru i a Te Kooti, ka Ringatu. Nohoumai ra i te whenua, no te koroheketanga nei ka hoki mai ki te kainga. I whakamarama tonu a Matiu kahore ona hiahia ki te whakanui i te karakia Ringatu ki roto o Ngatiporou, heoi ano ko ana mahi hei ana tamariki, hei ana

mokopuna noa. Kua mate taua kaumatua engari na tana mokopuna te karanga kia tu he ra ma te Ringatu ki roto o Waiapu.

Ko te take o te hui a Ngatiporou he uiui mo te ahua o te hui a te Ringatu, ara he arai i taua hui kia kaua e tu ki roto o Waiapu. I tae ki te hui te wahine nana i karanga te ra. Ko te tangata tuatahi ki te tu ko Paratene Ngata. I whakamihi ia ki te hui mo te taenga mai ki te wetewete i tona pouri, he pouri nui. Rongo ana ia kua karangatia he hui Ringatu ki roto o Waiapu, tau mai ana te pouri ki a ia. Ko nga rangatira ko nga kaumatua o Ngatiporou kua rupeke ki te po, a, ko ia tetahi o nga morehu. I roto a Ngatiporou i te pouritanga, na te maramatanga o te Rongo Pai ka whiti he ao ke. I hapainga e Ngatiporou te whakapono i whanau hou, i huaina te Pihopa ko te Pihopa o Waiapu. I nga ra e matomato ana te whakapono i piki ano te ahuwhehua. I ruia nga whenua katoa o Ngatiporou ki te witi, he kaupuke o ratou hei maumau i te witi ki Akarana, a ko te witi i mahue ilho ka hurihia hei paraoa. No tenei wa ka timata te tikanga kingi ki roto o Waikato, a, i te hui ki Waikato i te tau 1862 ko Hoera Tamatatai to Ngatiporou tangata i tae. I te hokinga mai o Hoera ka mauria mai e rua nga kara. ko "Rauru" tetahi. ko "Tamehana" tetahi. I hutia enei kara e rua ki Waiomatatini. Ka Whakaturia ko Rapata te Kauru hei kingi. Ko te timatatanga tenei o te tikanga Hauhau ki roto o Waiapu. I te tau 1865 ka puta te ope hauhau ki Waiapu, ko nga rangatira o taua ope no Taranaki. Ko te pakanga tuatahi ko Mangaone. i hinga ai nga rangatira o Ngatiporou. Ko te muranga tenei o te ahi ki roto o Waiapu. i wehewehe ai a Ngatiporou ko tetahi wahanga ki te Hauhau, ko te Pai-marire te karakia ko tetahi wahanga i u tonu ki te Kuini. ko te Hahi Mihinare te Karakia. He maha nga pakanga i maringi ai nga toto: hei te riri ki Hungahunga-toroa ka hinga te Hauhau, ka mutu hoki te whawhai ki roto o Ngatiporou. Ko nga herehere Hauhau i mauria mai ki Te Hatepe, hai reira ka oatitia e Te Mokena Kohere kia whakarerea te Hauhau. Kia piri pono ki te Kuini kia kotahi he Hahi kia kotahi he Kuini.

I hutia nga kara e rua, herea ai nga pito, ko te Paipera i whakatuberatia. I meatia nga Hauhau kia haere i raro i nga kara. kia kahi i te Paipera. E 30 o nga Hauhau, ko nga rangatira, i mauria ki Nepia herchere ai. Mo te hara o Ngatiporou ka puta te whakaaro o te Kawanatanga kia murua a Waiapu mo te raupatu. Ko te Piki (Biggs) te pakeha nana i whakatakoto nga rohe mo te muru. engari na nga rangatira piri pono o Ngatiporou, na Te Mokena Kohere rana ko Rapata Wahawaha, i inoi ki te Kawanatanga kia aroha ki a Ngatiporou, i unuhia ai te muru. i mau ai hoki nga whenua o Ngatiporou. I te tau 1867 ka tu te tangata a te Kawanatanga, ko te Taitene te ingoa. me tana putea moni hei utu mo nga Maori i whawhai mo te taha Kuini. I mohio a te Mokena Kohere he niho ngau whenua to taua moni, na reira ia i mea atu ai ki te pakeha, "e hoki korua ko to moni. e hara i a koe i te pakeha taku riri, naku

anake na te Maori." I muri mai o te whawhai ki Waiapu ka haere a Ngatiporou ki roto o Turanga ka uru ki te riri i Waerenga-a-hika. I te ahua ngaehēhe ano a Ngatiporou ka karangatia e Rapata Wahawaha kia hui ki Mataahu. Ko te "rakau" tenei a Rapata. I tare i reira te kara i homai e te Kuini, a, i whakatakotoria ki te take o taua rakau nga hoari a Te Mokena Kohere raua ko Rapata Wahawaha, he hoari aroha na Kuini Wikitoria. Hei konei ka oati tuaruatia ano a Ngatiporou mo te piripono, i puta hoki te kupu i reira i titore ai a Horouta he utanga ki te aruhe ki te kumara. I te tau 1875 ka tu te "rakau" a Te Houkamau ki Te Wharekahika i oaitia tuatorutia ai ano a Ngatiporou, i rurukutia ai he iwi kotahi i runga i te Whakapono, i te piripono. Na te Kooti Whenua, na te waipiro, ka noho kino a Ngatiporou, ka mate te Whakapono. I te tau 1881 ka piki ano te Whakapono. I karangatia e Rapata Wahawaha he hui ki Waiomatatini, i hoki ai ano a Ngatiporou ki te Hahi, ki te piripono. I muri mai ka tu ano he hui ki Te Araroa hei whakatopu ano i a Ngatiporou. Na nga rangatira o Ngatiporou, na Te Hukamau, na Mohi Turei, me etahi atu i arahi a Te Irimana hei minita ki Te Kaha, ki te kukume mai i era iwi i te karakia Ringatu ki te Hahi. I runga i tenei kaupapa i whakatakotoria nei e nga rangatira, e nga kaumatua, o Ngatiporou, kua poto ra ki te po, e kore e taea e au te nehopuku. Ko to ratou reo kei te akiaki i a au kia whai kupu. E rua nga hui i whakaaria ai ko au hei kai-tiaki i te iwi. I whakaae au ki taua tono ki te whakarongo a Ngatiporou ki toku reo, ki te waiho maaku te "ae," te "kahore" ranei. I te putanga mai o Hone Paerata raua ko Ruka Aratapu ki te mau mai i te "Kiri-hipi" kia hainatia e Ngatiporou, i uia ko toku whakaaro i te tuatahi. I mohio a Hone Paerata raua ko Ruka Aratapu e kore au e whakaae, haere ana raua. I whai te iwi i a au. I te taenga mai o Matiu ki Waiapu ka karangatia he ra ma te Ringatu. I tono au ki taua kaumatua kia kua e karangatia te Ringatu ki roto o Waiapu. Ko tana whakahoki, chara i a ia taua ra. Ko te korenga tena o te hui Ringatu. I tenei ra kua karangatia he ra Ringatu ki roto o Ngatiporou. Koia nei te take i karanga ai ahau ki a tatou kia huihui mai. E tono ana au ki nga tangata na ratou nei i karanga he hui Ringatu ki roto o Waiapu kia whakakorea atu taua hui, kei tupu hei take raruraru i waenganui i a Ngatiporou.

He toko maha nga tangata i tautoko i a Paratene, kotahi tonu te kupu kia katia taua hui, he take hoki tenei e pa ana ki te ingoa o Ngatiporou katoa. I whai kupu te wahine nana nei i karanga te hui e kore e taea e ia te whakautu te tono a Paratene, me waiho kia korero ia ki etahi o ratou. Kei te taria e Ngatiporou te pewheatanga o tenei hui, te taunga ki raro te tohe tohe tonu ranei, engari ko te tino whakaaro kia kua rawa taua hui e tu.

MONI HEI MOKETE KI NGA MAORI MAHI PAAMU.

Na A. T. Ngata, M.A., M.P.

I WHAKAMARAMATIA i era putanga o *Te Toa Takitini* te tonono a nga Mema Maori i te Paremata, kia tapiritia e te Kawanatanga tetahi moni Kawanatanga ki te taha o nga moni a te iwi Maori, e whakahaerea ana e te Kaitiaki Maori, kia rahi ai te putea hei tuku ma te Kaitiaki Maori, hei mokete ki nga Maori e mahi paamu ana. Ko te whakamananga o tenei take kei roto i te Ture Horoi i paahitia e te Paremata i tenei tau. Kua whakamanaia e te Paremata, kia whaimana te Kawanatanga ki te tuku i tetahi wahi o te moni i roto i te kaute, e kiia nei ko te Kaute Moni Whakanohonoho Whenua Maori, ki te Kaitiaki Maori, hei tuku mokete mana i runga i te punga whenua Maori. Ma te Kawanatanga e whakataua i ia wa, i ia wa, kia hia te moni e wehe mai o tena kaute ki te ringa o te Kaitiaki Maori.

Ko te rua o nga tonono a nga Mema Maori kia hangaia e te Kawanatanga tetahi kaupapa, kia whakaturia he tangata, hei tiro-tiro i nga paamu Maori e mokete moni ana mai i te Kaitiaki Maori, hei tohutohu i te ahua o te mahi paamu, hei tiaki kia whakapaua tikatia nga moni, hei arahi haere i nga Maori, e mahi paamu ana, i te wa e takoto ana o ratau whenua i raro i te mokete. I tu te hui ki te tari o te Minita Maori i te 3 o nga ra o Hepetema nei, ko Te Raumoana mo te taha ki te Minita Maori, ko Ngata mo te taha ki nga Mema Maori, ko Henry King mo te taha ki te Kaitiaki Maori, a i hangaia e ratau tetahi kaupapa hei tiro-tiro ma te Minita Maori i roto i enei marama.

He pai hoki mehemea e taea ana e te Kaitiaki Maori te whakaropu ana mokete, ara, te titiro i roto i tetahi takiwa, kia noho tata nga paamu Maori e awhinatia ana e ia, kia mama ai te haere me te whakahaere a te Kaitiaki Maori, e whakaritea e ia mo aua paamu. He tika hoki kia whakataua ma aua paamu, e tiro-tirohia ra, e whakaea tetahi wahi o te moni ma te Kaitiaki Maori. Ko te tauira tenei o nga whenua kei raro i te Komihana o te Tai-rawhiti, o nga whenua o te takiwa o Whangara, o era atu wahi o te tai-rawhiti.

HE PITOPITO KORERO.

TE MAAHI, PIRIMIA.—No te po o te Turei te 28 o nga ra o Akubata, ka rere atu a Te Maahi, Pirimia, i Poneke, e alu ana ma Amerika ki Ingarangi, ki te hui o nga Pirimia o nga whenua katoa i raro i te mana o Ingarangi. Tera e tae ki te ono marama, ki te waru ranei marama, e ngaro atu ana ia i Nui Tireni.

WIRIWHATA.—Riira o te Apitihana. No te 7 o nga ra o Hepetema ka rere atu a Wiriwhata raua ko te hoa wahine i

Poneke, ka ahu ma Poihakena ki Tiapani, ki era whenua haereere ai. E haere ana a Wiriwhata ki te whakata, he ahua mate no tona tinana.

NGA UTU WUURU.—Ko te rongō mai o tawahi kei te ahua piki ake te utu o te wuuru. He maha hoki nga parama i kore ai he makete wuuru ki Ingarangi, i te raruraru o nga tangata mahi i nga waapu o reira. Ko te taonga tenei o te ao kei te heke haere he wuuru, i te heke iho ano o te kaute o nga hipi o te ao. Ko nga tangata ia kei te piki haere. Ko te tumanako tera kia mau tonu mai i runga nga utu o tenei taonga, kei konci nei tetahi huarahi nui o te oranga ki nga tangata o Nui Tireni.

NGA UTU KARAREHE.—Kei te popoke te iwi pakeha ki te hipi, ki te reme i tenei takiwa o te tau. Kei te ahua hoki haere ake hoki te utu o te kau. He rongō pai ano hoki tenei. Ko te tau nei he tau nui te ua, ka nui te makuku o te whenua, a tera e nui te otaota hei kai me te kararehe.

NGA UTU PATA, TIHI.—Ko nga rongō mai o tawahi kei te pai te utu o te pata, o te tihi. Katahi ano ka rite te utu o te pata o Nui Tireni ki o Denmark i te marama ka taha nei. He pai kia pera tonu, ki te ki hoki a nga tohunga kaore i rereke atu nga pata o Denmark i o Nui Tireni nei, na te tawhiti mai pea o enei moutere i Ingarangi i rereke ai te utu o ona pata.

TE TURE WHAKAHAERE I NGA MAHI PATA.—I paahitia tenei ture e te Paremata, engari i kiia kua e whaimana, me matua whakatau ra ano i runga i te tikanga pooti e te nuinga o nga tangata mahi miraka kau. Kei te whakahaerea e te Kawanatanga nga tikanga o taua pooti i naianei, ara, kei te hangaia nga rouru o nga tangata mahi miraka kau.

NGA KORERO MAORI O NEHERA.

I WAITOHUTIA i era putanga o te pepa nei, tera kei te whakahaerea he tikanga e nga Mema Maori, e te Minita Maori hoki mo tenei take. Ko tetahi o nga take nunui i uru ki te Ture Horoi i paahitia e te Paremata, ko te rarangi whakatu i tetahi Poari, hei whakahaere i nga huarahi, e taia ai te whakawhaiti nga korero Maori nehera o enei motu taia atu hoki ki nga moutere maha o Hawaiki. I whakamanaia hoki e taua rarangi kia ahei te Minita Maori ki te tono ki nga Poari Whenua Maori, ki te Kaitiaki Maori hoki, kia wehea mai i roto i nga moni itarete, i nga moni wiini ranei tetahi moni hei whakahaere i nga tikanga a te Poari.

Ko nga mema mo taua Poari kua whakaritea e nga rekureihana i hangaia i raro i te ture, koia enei:—

Ko te Minita Maori, hei Tiamana.

Ko te Hekeretari-raro o te Tari Maori, hei Teputi-Tiamana.
(Ko tena tuunga kei a Chief Judge Jones i tenei wa.)

Ko te Hekeretari-raro o te Tari Internal Affairs. (Ko tena tuunga kei a James Hislop, ko ia te upoko o te Museum

o Poneke, kei reira nei a te Peehi e mahi ana, e whakawhaiti ana i nga korero Maori.)

Ko nga Mema Maori tokowha o te Paremata.

Ko etahi tohunga toko-wha na te Minita Maori i whakatu, ara, ko Te Peehi (Eldson Best), Ko Atirikona Hapata Wiremu, ko Te Rangihiroa, ko H. D. Skinner (he tohunga no te Kareti nui o Otakou).

Ko te hui tuatahi o te Poari nei i tu ki te Tari o te Minita Maori i te Taite, te 30 o nga ra o Akuhata. I runga i te tono a te Minita Maori, ka whakaturia ko Te Raumoa (H. R. H. Balneavis) hei Hekeretari mo te Poari. I whakaritea hoki kia tonoa kia whakawhaitia mai enei moni hei whakahaere ma te Poari i ana tikanga, ara:— I nga Poari Whenua Maori e £500, i te Kaitiaki Maori e £250, i te Native Civil List e £250, i te Kawanatanga o Rarotonga £100, i te Kawanatanga o Hamoa e £250, hui katoa £1350.

Kanui te koa o te ngakau i te mea kua whakatinanatia tenei take nui e pa ana ki te iwi Maori.

TE PIRE HEI WHAKAHAERE I NGA MAHI PATA, TIHI.

Na A. T. Ngata, M.A., M.P.

KO tetahi tenei o nga take kei te tautohetia nuitia e te iwi pakeha, no tera tau mai ra ano taua pakanga. Ko tetahi ropu e mea ana kia hangaia he ture hei whakawhaiti i nga huarahi tukutuku pata, tihi hoki, ki nga makete o tawahi, hei whakahaere i te hokonga o aua kai, hei whakariterite i nga tima hei hari atu i Nui Tireni nei ki nga topito o te ao. I runga i ta ratau na kaupapa ka hangaia e te Kawanatanga he pire, hei tuku i nga mana katoa ki raro i tetahi Poari: ko nga mema o taua Poari ma te Kawanatanga ratau ko nga tangata mahi miraka e whakatu. Ko tetahi ropu e tino whakahe ana: kaore rawa ratau e whakaae kia pa atu te Kawanatanga ki a ratau whakahaere, engari me waiho tonu i ia kamupene, i ia kamupene te mana tuku, hoko, pupuri ranei, whakariterite utu ranei, whakariterite tima ranei mo a ratau pata, mo a ratau tihi. Ko te ropu e tautoko ana i te pire, kei te ki ko ratau te hunga tokomaha: ko tetahi hunga ano e ki ana kei a ratau te nuinga o nga tangata miraka kau, ko nga Komiti whakahaere noa o nga Kamupene kei te tautoko i tenei pire pokanoa.

Kua whakaturia e te Paremata he Komiti hei uiui i nga whakahe, i nga tautoko hoki; hei rima tenei mo nga wiki e whakawa ana taua Komiti i taua take. Ko te Mema Maori i uru atu ki roto i te Komiti ko Apirana Ngata. Kei te tautoko hoki ia i te whakaaro a te hunga e mea ana kia whakawhaititia te mana o tenei mabi ki raro i tetahi ropu kotahi. Ina hoki te mate o nga pata o Nui Tireni, i nga tauwhainga ki nga pata o nga whenua e pa tata ana ki Ingarangi: e taea ana e nga iwi o reira te ata whangai atu nga makete, he tutata hoki ratau. Ki te ahua he nga utu ka taea e ratau a ratau pata te pupuri

mai. Ko Nui Tireni nei he tawhiti rawa mai, kaore e taea te whakatikatika ana pata ina tae atu ki Ingarangi. Ka tupono pea kei te haere nga tima hari pata i te wa kotahi, ka u atu ki Ingarangi, ka kiia he ngahuru no te pata, ka nui rawa, ka makere nga utu. Engari ki te whakamoamoatia tera e ahua pumau nga utu. Ko tetahi take tena. Ko tetahi he kore mana kotahi, whaiti i naianei hei whakariterite tikanga topu ki nga Kamupene o nga tima. Ki te whakakotahitia, ka taea te akiaki aua Kamupene kia whakaiti i nga utu mo te haringa atu i nga pata ki tawahi.

Ina paahitia e te Paremata tenei pire tera e whakaturia he Poari whakahaere, ma te Kawanatanga e whakahua tetahi tokorua, ma nga tangata mahi miraka kau e pooti etahi tokoiwa, ma nga Kamupene hokohoko pata, tihi hoki. e whakahua tetahi kotahi. Ka whaimana taua Poari ki te tango i tetahi moni i runga i ia pauna pata, tihi ranei e tukuna ana ki tawahi hei whakaea i ona raruraru.

Ka kitea te iti o te ao nei, na nga tima, na nga waea i whakawhaiti mai: na reira ka tika kia whakakotahitia te ropu hei whakahaere i nga tikanga nunui e pa ana ki tenei mahi ki te mahi miraka kau. I te tau ka taha nei nui ake te wariu o nga hua i puta mai i te miraka, i nga hua i puta mai i te miiti, i te wuuru. Ko te hua o te mahi miraka kau tekau-ma-ono miriona pauna.

TE RIPOATA A TE POARI WHAKAHAERE I NGA MIITI.

(REPORT OF THE MEAT BOARD.)

KEI te rongu tatau i te "Meat Pool." i whakaritea ai e te Paremata i te tau ka taha nei. i whakaturia ai tetahi Poari hei whakahaere i nga miiti, hipi, reme, kau, e whakamataotia ana, e tukuna ana ki nga makete o tawahi hokohoko ai. No te takeretanga o nga utu mo te kararehe ka whakaaohia e te Paremata, kia tukua te mana whakahaere i enei taonga o Nui Tireni ki raro i tetahi ropu kotahi. na nga tangata whakatupu kararehe i pooti.

Kua tae mai ki te Paremata te ripoata tuatahi a taua Poari, a e tika ana kia tangohia mai, hei taonga mo ta tatau pepa. etahi wahi o taua ripoata.

No te 11 o nga ra o Mache, 1922, ka whakaritea e te Kawanatanga, he takoha hei utunga ma nga miiti katoa, e tukuna ana ki tawahi ara. kotahi kapa i te tinana hipi, reme ranei, he hawhe kapa mo te koata kau. Ko te moni i puta ki te Poari i runga i tenei taake, tae noa mai ki te 30 o nga ra o Hune o tenei tau e £42,542. I te tau 1921-22 ko nga tinana hipi i tukuna ki tawahi e 2,952,276; ko nga tinana reme e 4,714,018; a ko nga koata kau e 308,363.

I whakapaua o tenei moni £18,167/18/9 ki nga raruraru o te Poari. hei utu i nga mema me nga haereerenga o nga mema,

hei utu i nga kai-mahi a te Poari i Nui Tireni nei i tawahi hoki, hei utu i nga moni reti o nga tari, i era atu raruraru ranei o te Poari.

Tena he aha nga hua, nga painga ranei i puta ki te hunga whakatipu kararehe, kia kiia ai hoki kua ea te moni i kohia ai ma tenei Poari?

1. Ko tetahi mate nui hoki he huhua rawa no nga maaka, ara, o nga parani o nga miiti, ka huhua hoki nga pukapuka hei pupuri haere i nga maramatanga mo te wehenga hipi, reme ranei, a tena tangata a tena tangata. Ka tae atu ki te waapu i Ranana, ka whakaputua ki reira, ka tahuri ki te wehewehe. I te huhua rawa o nga parani, i te huhua hoki o nga pukapuka hei tirohanga, ka okeokea nga tinana o nga miiti nei, a kino iho etahi. A ina tae atu ki nga whare makete ka pera ano. Koia i whakaarohia ai e te Poari, a whaituretia ana, kia kaua e heke iho i te 300 tinana hipi, reme ranei ki roto i te wehenga kotahi e haere i raro i te maaka kotahi i runga tima ki tawahi. Na tenei tikanga ka poto te wa e takoto ana nga putu miiti i runga i nga waapu i tawahi, ka hohoro te whakawatea i nga tima, ka mama hoki te tieki i nga pukapuka, me nga tikanga o te maketetanga. Ko tona hua, ka taea te whakangawari iho nga utu mo ena aronga mahi.

2. Ko tetahi mate he kore i tauriterite no nga tikanga a nga Whare Whakamatao Miiti ki te karaihe i nga tinana kararehe e patua ana. He rereke ta tetahi Kamupene, he rereke ta tetahi. Na reira ki te whakaaro tetahi Kamupene ki te hoko i nga miiti o tetahi takiwa me tae ra ano he tangata mana ki te titiro. Na reira ka hangaia he tikanga e te Poari kia kotahi tonu he tohu mo tena karaihe, mo tena karaihe miiti, ara, ko te karaihe tuatahi ki Nepia nei pea. he pera ano hoki ki Turanga, ki Akarana ranei, ki Poneke ranei. Ki te hokona ana tetahi 100,000 tinana reme ki tetahi Kamupene o tawahi, kaore he mahi titiro ma ratau, i te mea kua whakakotahitia e te ture te mana o te karaihetanga mo Nui Tireni katoa. He pera hoki te tikanga o te pata, ka eke te maaka a te Kawanatanga ki runga, ka kiia he karaihe tuatahi, kua tutuki tena taha, kaore he tiro-tiro. Na, ka honea mai ena raruraru hei whakaiti noa i te utu o te pata, o te miiti ranei.

Mo kinei hoki i puta ai te kupu a tetahi tangata nui mai o Ahitereria. I haerea e ia te ao katoa, a kei tona hokinga mai ki tona whenua ka whaikupu ia ki te Kawanatanga o reira: "Me ahu ki Nui Tireni, kei reira nga tikanga, me nga kaupapa mo te karaihetanga i tenei hanga i te miiti, i karaihetia i runga i te ahua o te miiti (quality), i te taimaha, i era atu tikanga: kei runga ake te pai i nga tikanga o era atu whenua katoa o te ao e tuku miiti ana ki nga makete o te ao."

3. He tangata i whakaritea e te Poari hei tiaki i te utanga atu o nga miiti ki nga tima i Nui Tireni nei, a, he tangata ano tana i whakarite ai hei tiaki i te uunga atu ki nga waapu i tawahi. Na kona i tupato ai nga tangata o nga wapu, o nga tima hoki, ka kore e whiuwhiu noatia nga miiti, ka tae pai ki nga makete.

4. Na te kaha o te Poari ki te whakariterite ki nga Kamupene o nga tima ka whakahekeia iho te pereti o nga tima, a, e rite ana ki te £570,000 i ora mai i tena whakahaere.

5. Na runga hoki i te whakahaere a te Poari ka whakanga-waritia iho nga utu o Ranana mo te tuunga o nga miiti i roto i nga whare-whakamatao i reira, mo te mahinga i nga miiti i runga i nga waapu.

6. Kua whakahekeia iho hoki e nga Kamupene Whare Whakamatao Miiti o Nui Tireni nei a ratau na utu mo te patunga me te whakamataotanga i nga miiti.

Tera atu etahi painga o te whakahaere a te Poari, ki te whakaheke iho i te inihua, ki te panui i ia wiki i ia wiki i nga utu o tawahi, o Nui Tireni nei hoki, mo nga miiti whakamatao, ki te whakatikatika i te ahua o te tuku miiti ki tawahi kei nui rawa i tetahi wa ka puia te makete, kei iti rawa hoki i tetahi wa, engari kia whai tata tonu i muri i nga hiahia o nga manomano o te iwi pakeha e noho mai nei i tawahi.

E maramatia ai te nui o te mana o te Poari nei, e rite ana nga miiti o Nui Tireni i tukua atu ai ki Ingarangi i te tau ka taha nei ki te 53 o roto o ia 100 tinana hipi. reme ranei, i tukua atu ki Ingarangi e era atu iwi o te ao: a he whenua iti noa ia a Nui Tireni!

HE REO KAUMATUA.

Ki te Etita.

Tena koe te whangai mai na i to mokai i a *Te Toa Takitini*. He tika ano rapea kia kiia ko ia a Namea. I whitiki a Namea i Raukakai, e tu ai k irunga e rere ai ki nga marae o nga iwi whakahotuhotu ai te manawa. He aha? He kore kahu pea hei whakahoki atu, he nau raparapa he kakawaero ra tenei te pu nei te kakau whakairo i to tupuna e! E tama e! tenei te hua kotahi o te Kawariki, he mea mahue i nga manu moata o te tau. Hei kona ra. E tu ki runga, whitiki i a koe, ka rere mai ano ki te tiroiro i to koroua i a

RANGITEAORERE TE AWEKOTU KU.

(Kia ora e koro. Tenei kua tae mai to kakawaero e pai ai te tu a to tamaiti i to marae i tena marama i tena marama.)

AWHINA MO TIAPANA (Japan).

Kua paahitia e te Hinota o te Pihopatanga o Waiapu tetahi motini "kia whaiwhakaaro katoa nga pariha ki te mate e pehi mai nei i te iwi Tiapani, a kia whakaritea e ia pariha e ia pariha he ra hei tapactanga i nga ohaoha hei aroha ki nga whakahaere a te Hahi i roto i nga Tiapani. Ko taua Ratapu hei nga ra ano o tenei marama o Oketopa nei." Kei te mohio tatou ko te mate o Tiapana he ru-whenua he pakarutanga no te maunga.

Kaore e hapa te ora o te rewharewha me te maremare i te
WOODS' GREAT PEPPERMINT CURE— 1/9. 2/9 patara.

TE MIHANA WHAKAORA.

TE HIKIHANA.

IWHANAU a Te Hikihana ki Ahitereria. Ka 14 ano ona tau ka timata tana mohio kua tukuna mai ki a ia tetahi mana whakaora turoro. Ka 26 nga tau o tona haerenga ki Ranana ki te whakatipu i tana mahi whakaora turoro. A i te whakahaere tonu ia i tana mahi whakaora turoro i enei tau e 26. I te mutunga mai o te pakanga ka kite a Te Hikihana i nga ahuatanga mate katoa, ka waiho taua mea hei awangawanga i roto i a ia. Katahi ia ka haere ki tetahi moutere ko Iona te ingoa, he moutere pakupaku nei (e rua mano tonu nga eka) kei te taha ki te uru o Katarani. I haere ai ki reira he hiahia nona kia wehe mai ia i te ao, kia whai taima ai ki te nohopuku ki te inoi. I reira ka kite ia i a Te Karaiti e whakahau ana ki a ia kia haere ki te ao katoa ki te whakaako i nga iwi Karaitiana kia hoki nga whakaaro ki te whakahaere i te mana whakaora i waiho nei e ia ki tana Hahi. Tona taenga ki Ranana ka whakatu ia ki tona komiti i tona hiahia ki te whakarite i te whakakitenga i homai nei ki a ia. Ka ki mai nga mema o tana komiti ki a ia: "Kaore he painga o te haere, ehara koe i te minita, kaore koe i te mohiotia nuitia o te ao, kaore hoki a tatou moni hei whakahaere i to Mihana ki nga wahi katoa o te ao." Kaore a Te Hikihana i whakarongo ki a ratou. Hokona ana e ia tana whare me nga taonga o roto, haere ana ki Amerika. Ka u atu ki Boston tana tima. Kaore rawa he tangata o reira i mohiotia e ia. Haere ana ia ki te Whare-karakia ki reira inoi ai. I reira ka kite ia i te ingoa o Atirikona Gregg, he minita no Ingarangi. I to raua tutatakitanga ka arahina e te Atirikona ki te Pihopa. Ka tonu te Pihopa kia kauwhau i te Cathedral. I muri iho ka tonoa kia whai korero ki te huihuinga o nga Pihopa o Amerika. He maha nga Pihopa i taua hui. Ka whakamiharo ratou ki te marama o nga korero a Te Hikihana me te mana o ana whakahaere. Ka whakahaere Mihana ia i tena wa. Huihui katoa ana Mihana i Amerika e waru tekau. A i te tuunga o te Hui Topu o nga Pihopa i Ingarangi ka whakaarahia e nga Pihopa o Amerika te mahi a Te Hikihana kia manaakitia. Tautokona ana e tenei hui nui o nga Pihopa. E haere nei a Te Hikihana kei runga i ta ratou whakahau, me ta ratou manaaki.

Ko te reo kei te akiaki i a ia ko tenei kupu a Te Karaiti: "Ka karangatia e ia ana akonga, ka hoatu ki a ratou he kaha, he mana, e peia ai nga rewera katoa, e ora ai nga mate. A tonoa ana ratou ki te kauwhau i te rangatiratanga o te Atua. ki te whakaora hoki i te hunga e mate ana." (Ruka 9, 1 me 2.) Ko nga whenua enei kua taea e te Hikihana te whakahaere Mihana Whakaora: Ingarangi, Canada, Amerika, Ceylon, Inia, Haina, Tiapana (Japan), Piripaina (Phillipine Islands), Singapore, Whenua Tapu (Palestine), Ihipa, Itari, Paranihi (France), Awherika ki te Tonga (South Africa), me Ahitereria. Ka mutu te Mihana ki Nui Tireni kua porotaka i aia te ao.

I Amerika huihui katoa nga tangata i whakapangia ai ona ringaringa e rua rau mano (200,000). Ko etahi o ana turoro he ohorete tonu te oranga. Kei etahi he roa ano e kawe haere ana. Kei etahi haere mai ai i runga i o ratou poutoti, a i te wa tonu e pa ai nga ringa o te Hikihana, ka whakarerea nga rakau, kua ora hoki. I Inia i Haina i Awherika kaore he whare e rahi ana mo nga mano i hui mai ki nga Mihana, no reira ka hui ki nga paaka, ki nga papa-purei. I Travancore, Inia, i tetahi karakiatanga e rua tekau mano (20,000) nga tangata. He maha nga huihuinga i eke ai te kaute o nga tangata ki te 10,000 tae atu ki te 12,000.

TE MIHANA WHAKAORA.

PITOPITO KORERO.

“INOI KOUTOU TEFahi MO TETAHI.”

Ko nga ra enci mo te Mihana ki tena kainga ki tena kainga:—

Akarana—Oketopa 1 ki 5.	Nelson—12 ki 16.
Hamutana—10 ki 11.	Greymouth—19 ki 23.
Turanga—17 ki 18.	Christchurch—26 ki 29.
Pamutana—24 me 25.	Dunedin—Tihema 3 ki 6.

Nepia—Oketopa 29 ki Noema 2.	Ko nga Mihana whakamutu- nga kei Timaru kei Roto- rua i mua o te Kirihimete.
Poneke—5 ki 9.	

NGA TAWAI.—Tera ano etahi o nga Nupepa o Nui Tireni kei te whakahawea kei te whakatoi ki nga mahi a Te Hikihana. Kua tatou hei aro ake ki aua tawai. Kei te whawhai tonu te ao ki nga mahi a te Atua. Ka kaha te tipu o nga mahi a te Atua ka kaha atu hoki te whakararuraru a Hatana. No reira kia tupato kei riro tatou i nga mahanga a te hoa riri. I te whakaoranga a Te Karaiti i te tangata kua nohia e te rewera, he matapo he wahanga hoki, ka ki nga tangata nunui o tera wa. “Ehara i a ia nana i pei nga rewera nei, engari na Perchepura na te rangatira o nga rewera.” (Matiu 12. 24.) “Kahore e nui ake te akonga i tona kai whakaako.”

TEREINA MOTUHAKE.—I te tokomaha o nga turoro e hiahia ana ki te whai i te Mihana i Pamutana, kua whakaritea he tereina motuhake (special) hei mau mai i nga turoro o nga takiwa ki Taranaki, Patea, Whanganui, Taihape, me Rangitikei. Kua rite i te Komiti o Pamutana nga whare hei nohanga mo tena turoro mo tena turoro, ara kei nga kainga tonu o te hunga whakapono. Ko tetahi o nga hua nui o nga Mihana nei ko te putanga o te aroha o te iwi ki nga turoro i waenganui i a tatou.

TURANGA. Ko nga Maori o Te Tai Rawhiti e whakaaro ana ki te haere mai ki te Mihana i Turanga, kia tere tonu te whakaatu ki o ratou Minita a ma nga Minita ki a Atirikona Hapata Wiremu.

NEPIA.—Ko nga Turoro o Haki Pei, mai i Te Wairoa tae noa ki Tahoraiti me tae mai a koutou tonu ki o koutou Minita i mua atu i te 10 o nga ra o Oketopa nei, a ma nga Minita ki a Kenana Wiremu te Hekeretari o tenei Pihopa tanga.

TIKITI.—Kia mahara ma te whai tikiti rawa ka ahei ai te uru ki nga whakahaere o te Mihana Whakaora. Kei a Kenana Ata Wiremu nga tikiti mo te Mihana ki Nepia. Engari me haere atu nga turoro ki o ratou Minita a ma nga Minita ki a Kenana Ata Wiremu. E toru nga ahuatanga tikiti. He ma mo nga mate taumaha me nga tamariki, he whero mo nga mate mama, he puru (blue) mo nga tangata inoi.

WHAKAWHETAI.—Kaore he utu mo nga tikiti, kaore hoki he ohaoha i roto i nga karakia. Otira tera ano etahi pouaka kei nga tatau o te Whare-karakia (Cathedral) e mau ana. Ko nga mea e hiabia ana ki te tapae hereni hei tahu whakawhetai ma ratou, me tuku atu ki roto i nga pouaka. Ko aua moni ka haere hei awihina i te ropu whakahaere i nga Mihana Whakaora kei Ranana, Ingarangi e tu ana.

KEI TU REITI.—Ko nga haora mo nga karakia kei te 10 i te ata. Engari me tae atu nga turoro i te 9 i muri tata ranei o te iwa, kia whai taima ai nga kai-whakahaere ki te whakarite i te nohanga mo tena mo tena. E rima rau (500) nga tangata e whakahaeretia e Te Hikihana i te ra kotahi.

NGA WHAKAATU.—Mehemea ka tonoa he tikiti, me whakaatu e te turoro tana ingoa, ona tau, tana Poutapeta, tana Hahi, me te ahuatanga o tona mate. Ka riro mai te tikiti me haina hoki e te Minita tona ingoa ki taua tikiti hei whakaatu kua mohio te turoro ki nga tikanga o te Whakapono. Ko aua tikiti me mau tonu e te turoro ki te Whare-karakia kia tae atu ai ki a Te Hikihana.

MARAMATAKA A TE HAHĪ.

OKETOFA	7.—RATAPU 19 O TE TOKOTORU.	G.
	Ehekiera 14. Piripai 1.	
	Ehekiera 18. Ruka 8, 1 ki 26.	
"	14.—RATAPU 20 O TE TOKOTORU.	G.
	Ehekiera 34. Korohe 3, 1 ki 18.	
	Ehekiera 37. Ruka 11, 29.	
"	18.—RA O RUKA, KAI KAUWHĀU I TE RONGO-PAI.	
"	21.—RATAPU 21 O TE TOKOTORU.	G.
	Raniera 3. 2 Teharonika 1.	
	Raniera 4. Ruka 15, 11.	
"	28.—RA O NGA APOTORO, O HAIMONA RAUA KO HURA.	R.
	RATAPU 22 O TE TOKOTORU.	
	Ikaia 28, 9-17. 1 Timoti 5.	
	Heremaia 3, 12-19. Ruka 19, 28.	
NOEMA	1.—RA O TE HUNGA TĀPU KĀTOA.	W.
"	4.—RATAPU 23 O TE TOKOTORU.	G.
	Hohea 14. Taituha 1.	
	Hoera 2, 21. Ruka 22, 54.	
"	11.—RATAPU 24 O TE TOKOTORU.	G.
	Amoho 3. Hiperu 4, 14 me 5.	
	Amoho 5. 2 Hoani.	

Mo te Puru me kai i te WOODS' GREAT PEPPERMINT CURE—1/9, 2/9 patara.